

TÉRINFORMATIKAI TÁVOKTATÁS FÖLDHIVATALOKNAK

Márkus Béla, mb@geo.cslm.hu
Erdészeti és Faipari Egyetem
Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar
Térinformatika Tanszék
8002 Székesfehérvár Pf. 52.

Abstract

The presentation provides a summary of „Open Learning for Land Offices” (OLLO) TEMPUS Joint European Project. The distance learning course development project was started in September 1995. The author gives a review of the aims and first results of OLLO. The Ministry of Agriculture operates a national network of Land Offices, employing over 4500 personnel who maintain and update the property records of the country. CSLM is the principal centre for the education and training of Land Surveyors at B.Sc. level in Hungary. Land Offices are very important in the transition process of society. In the immediate future they have a leading role in Land Consolidation or in a little broader sense in Land / Environmental Management. The background of the development is given by a TEMPUS JEP, where the members are CSLM, University of Veszprém, Hungarian Ministry of Agriculture, School of Surveying at the University of East-London and Catholic University of Leuven.

1. Előzmények

Három fő előzménye volt a projekt megindításának:

1. A “Földhivatalok számítógépesítése” PHARE projekt hatására a földhivatalokban megnőtt az igény a korszerű információtechnológiai, térinformatikai ismeretek iránt.
2. Az információtechnológiai, térinformatikai ismeretek kiegészülve a földhivatali, földbirtok menedzsmenttel kapcsolatos általános tudnivalókkal hosszabb távon és magas szinten (MSc) jelentkeznek.
3. Az EFE FFFK folyamatosan törekszik az oktatás színvonalának javítására, szeretne (MSc egyenértékű diplomát szolgáltató) teljes értékű egyetemi karrá válni.

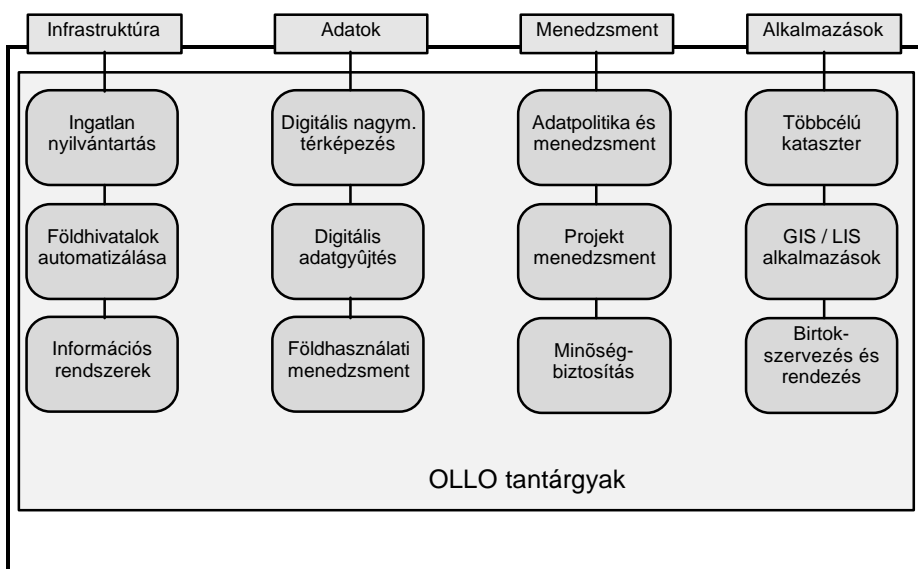
2. Célok

A fentiek alapján egy földbirtok információs menedzsmenttel foglalkozó tanfolyam tananyagának kidolgozását határoztuk el, amely egyaránt szolgálja a rövid távon jelentkező továbbképzési igényeket és a hosszú távú posztgraduális igényeket.

A tanfolyam távoktatási elveken alapul, felhasználja az országban kiépült regionális távoktató központokat. A projekt irányítást az EFE FFFK és a VE látja el. A KUL távoktatásban EU tanácsadói szerepet lát el.

1. A tanmenet kialakítását az UeL és az EFE FFFK végzi szoros konzultációs kapcsolatban a Földművelésügyi Minisztérium Földügyi és Térképészeti Főosztályával (FM).
2. A 115 körzeti és 21 megyei földhivatalban jelenleg folyik a számítógépesítési PHARE projekt. A személyzetet meg kell ismertetni a modern technológiával, annak alkalmazásával a földnyilvántartásban és térinformatikában.
3. A távoktató tanfolyam tananyaga a földnyilvántartással, földhasználattal, földértékeléssel, földrendezéssel és az ezekkel összefüggő környezetgazdálkodással foglalkozik.
4. A tanfolyam és az EFE FFFK törekszik az MSc szintű akkreditálásra a távoktatás területén.

5. A tantárgyak kialakításában szempont, hogy önállóan is használhatók legyenek. Ez lehetővé teszi, hogy a hallgatók saját ütemben tanuljanak illetve egy-egy tárgyat saját tudásuk gyarapítására felvegyenek.
6. A projektben az EFE FFFK a vállalkozó és a koordinátor. A projekt rendelkezik egy angol projekt-koordinátorral is. Minden tantárgy rendelkezik egy angol és egy magyar felelőssel. A tantárgy felelősök feladata a tartalom, a tananyag és a gyakorlatok kidolgozása szoros kapcsolatban a projekt koordinátorokkal.

1. ábra
Az OLLO TEMPUS projekt moduljainak áttekintése

3. Eredmények

A TEMPUS projekt eredménye kettős

- a) kialakul egy korszerű, MSc színvonalú földbirtok információs menedzsmenttel foglalkozó távoktató tanfolyam, amely az EFE FFFK által és a regionális távoktató központokban oktatható,
- b) a tanfolyam nélkülözhetetlen továbbképzési támogatást jelent a jelenleg folyó földhivatali PHARE projekt számára.

OLLO - ÜTEMTERV

Tantárgy	1995/96	1996/97	1997/98
Infrastruktúra			
1 Földnyilvántartás Dr. Fenyő György - Varga Zsolt	DD DD	TT RR	
2 Földhivatali automatizálás Dr. Szepes András		DD DD	TT RR
3 Információs rendszerek Kulcsár Attila			DD DD TT RR
Adatok			

4	Digitális nagyméretarányú térképezés Dr. Vincze László	DD	DD	TT	RR		
5	Digitális adatgyűjtés Hujber Csaba - Jancsó Tamás		DD	DD	TT	RR	
6	Földhasználati menedzsment Wojtaszek Malgorzata - dr. Nyíri Judit			DD	DD	TT	RR

Menedzsment

7	Adatpolitika és menedzsment Dr. Márkus Béla	DD	DD	TT	RR		
8	Projekt menedzsment Csabina Zoltán		DD	DD	TT	RR	
9	Minőségbiztosítás Busics György			DD	DD	TT	RR

Alkalmazások

10	Többcélú kataszter Hankó András	DD	DD	TT	RR		
11	GIS/LIS alkalmazások Dr. Végső Ferenc		DD	DD	TT	RR	
12	Bevezetés a földrendezésbe Dr.Szabó Gyula-Mizseiné dr. Nyíri Judit			DD	DD	TT	RR

	Kötelező
	Választható

DD	Fejlesztés
TT	Oktatás
RR	Átdolgozás

4. OLLO tantárgyak

Az OLLO programban 12 önálló modult fejlesztünk, melyeket a megcélzott 4 fő célcsoport igényeiből vezettünk le (lásd az 1. Ábrán és az ütemtervet ábrázoló táblázatban). Ezeket a tantárgyakat a Tanácsadó Testület megvitatta és úgy gondoljuk, hogy lefedik illetve megalapozzák a Földhivatalok számítógépesítése és a birtokrendezéssel kapcsolatos PHARE projektek által előidézett igényeket. Jelenleg a célcsoportok első négy modulján dolgozunk.

A modulok tartalmi, szerkezeti és módszertani ellenőrzésére külső lektorokat kértünk fel. A lektorokat a Tanácsadó Testület nevezte meg. Lektoraink a téma jeles képviselői, jól ismerik a Földhivatalok igényeit, munkájukat március elején kezdték el. A modulok fejlesztése több lépcsőben történik. Most érkeznek az első visszajelzések a modulok tartalmi teljességével kapcsolatban.

5. Ingatlan nyilvántartás

Az INFRSTRUKTÚRA célcsoport 3 modulja közül az első az INGATLAN NYILVÁNTARTÁS.

Az **Ingatlan nyilvántartás** modul a számítógépesített nyilvántartás által keltett igények és lehetőségek elméleti és technológiai alapjait ismerteti. A modul összefoglalja a nyilvántartás elveit, a koncepciókat, célokat és a főbb komponenseket.

A modul foglalkozik a nyilvántartás jogi kérdéseivel, azzal a jogi kerettel, amelyben a műveletek történnek. A hallgatók az elmélet mellett megismerik a gyakorlati problémákat, a jogalkalmazás gyakorlatát. A modul szerzői (dr. Fenyő György és Varga Zsolt) figyelembe veszik a TAKAROS projekt hatását, főbb trendjeit.

A modult tanuló diák professzionális szinten érti meg és sajátítja el az ingatlanok nyilvántartásának hazai és nemzetközi környezetét, a nyilvántartás magyarországi gyakorlatát. A jelenleg folyó változások okainak és következményeinek megértése ugyancsak fontos célunk. Oktatási célunknak tekintjük a hallgatók képességének fejlesztését a gyorsan változó jogi keretek követésére és szakszerű alkalmazására.

6. Digitális nagyméretarányú térképezés

A korábbi évekhez képest jelentős változáson ment keresztül az adatgyűjtés, adatfeldolgozás és adatkezelés folyamata. Ezek a változások nagy hatással vannak és lesznek a földhivatali munkára.

Ezt felismerve az OLLO külön célcsoportot alakított ADATOK címmel, amely áttekinti az adatgyűjtés különböző aspektusait. A modulok célja a földhivatalok műszaki személyzetének tudását felvértezni a digitális munkák területén, képességet kialakítani a továbbiakban várható technológiai változások gyors adaptációjára. A modulok közül az első a DIGITÁLIS NAGYMÉRETTARÁNYÚ TÉRKÉPEZÉS.

Ez a modul átfogja a nagyméretarányú térképezés céljaira történő adatgyűjtés főbb szakaszait, ismerteti az adatok digitális adatbázisba való szervezésének folyamatát és a digitális térképezés problémáit. A modul műszaki és gyakorlati szemmel vizsgálja a geodéziai és fotogrammetriai technológiákat. A térképek digitalizálásának lehetőségeit ugyancsak ismertetjük, különös tekintettel a végtermék minőségére. A modul szerzője (dr. Vincze László) bemutatja az érvényben lévő szabályokat és utasításokat, összehasonlítja és elemzi a külföldi példákat.

A modulból a hallgató megismeri, megérti és képes lesz a gyakorlatban összehasonlítani, értékelni a különböző adatgyűjtési technológiákat.

7. Adatpolitika és menedzsment

Felismerve, hogy a mindennapi életben növekszik a menedzsment szerepe és ez fokozottan jelentkezik a földhivatali gyakorlatban, az OLLO projektben kezdettől fogva fontos szerepet szántunk a menedzsment oktatásának. A Tanácsadó Testület ezt a szemléletet megerősítette (lásd az ábrán az ADATOK célcsoport utolsó modulja).

A MENEDZSMENT ÉS ADATPOLITIKA című modul megismerteti a hallgatót a menedzsment alapelveivel, a probléma megoldás és döntéshozás folyamatával, általában a munka (egyéni és csoportmunka) hatékonyságának növelésével. Áttekintő módon foglalkozik a szerző (dr. Márkus Béla) az adatpolitika kérdéseivel, az IT menedzsment, a marketing, a monitoring, a szerzői jogok, a szabványosítás, az adatminőség és az információk elérési problémáival. A modul nemzetközi környezetben vizsgálja a fejlődési tendenciákat.

A modult megtanulva a hallgató képes lesz a földhivatali munka, a szervezet céltudatos javítására, megismeri és megérti az adatpolitika nemzeti és nemzetközi trendjeit, ezeket hatásosan tudja alkalmazni a földhivatali adatpolitikában.

8. Többcélú kataszter

A Földhivatalok jövőbeni fejlődésének központi kérdése lesz az általuk felhalmozott nagyértékű adatbázis sokcélú hasznosítása. Ezzel kapcsolatban az OLLO negyedik célcsoportja az ALKALMAZÁSOK különböző lehetőségeit mutatja be. Ezek közül az első modul címe: TÖBBCÉLŰ KATASZTER.

A modul gyakorlati szemmel tekinti át a kataszteri adatok használati lehetőségeit, melyek a területi/földrajzi adatbázisok alapjául szolgálhatnak. A jelen és a közeli jövő igényeit elemzik a szerzők (dr. Hankó András és dr. Szepes András), bemutatva a megoldások lehetséges irányait.

A modul ismerteti az adatok használatának lehetőségeit és szabályait. A földrésztlet-alapú alkalmazásokra esettanulmányokkal ismerkedhet meg a hallgató (önkormányzati, közmű-nyilvántartási és területi tervezési témakörökben). További fontos alkalmazás a mezőgazdasági statisztikák szolgáltatása, ami egyre fontosabbá válik a fejlett országokhoz való csatlakozás kapcsán.

A modult elvégezve a hallgató megismeri a földhivatali adatok hasznosítási lehetőségeit, képes lesz új alkalmazások megtervezésére és a gyakorlati korlátok megítélésére. A modul további célja professzionális döntéshozói készségek kialakítása a kataszteri adatok menedzselése területén.

9. Távoktatás

A távoktatás az OLLO projekt kulcsszereplője, nélküle nem lennének képesek a Földhivatalok technológiai változásának gyors követésére.

Az oktatási anyagok előállításában figyelembe kell vennünk, hogy diákjaink tőlünk távol tanulnak. Nincs mindennapi tanár-diák kapcsolat mint a hagyományos oktatásban, ezért a tananyagok speciálisak, több támogatást adnak az egyéni tanuláshoz. Módszereket kell kidolgoznunk a konzultációk megkönnyítésére. Ez többlépcsős, nehéz feladat. Azt tervezzük, hogy az írott anyagot sok ábrával, példával, számítógépes anyagokkal, bemutatókkal színesítjük. Ebben a munkában nagy segítségünkre vannak partnereink, a Veszprémi Egyetem és a belga Catholic University of Leuven Távoktató Központja.

Irodalom

1. Niklasz, L. - Baldwin, R. - Podolcsák, Á. - Tóth, M.: The Computerisation of Land Offices Project - Hungary, UN Task Force meeting, Budapest, 1994.
2. Márkus, B.: Educating professionals in Hungarian Land Offices, Proceedings of Second Joint European Conference and Exhibition in GIS, Barcelona, 1996.